

Índex

Resum	11
Agraïments	13
Nota a la traducció	15
Introducció	17
Primera part: qüestions de mètode	21
Introducció	22
1.- En memòria de Michel Foucault	25
1.1. <i>La voluntat de saber</i>	25
1.2. «La felicitat americana»	32
1.3. La mort de Michel Foucault	39
1.4. «Un rostre que no pugui canviar-se»	45
1.4.1. Alguns anys més tard...	52
2.- El mètode de Foucault	55
2.1. L'artificier	55
2.2. L'historiador	58
2.3. El problema de la història	64
2.3.1. Una política dels espais	74
2.4. Pensar el present	76
2.4.1. Una ontologia del present	81
2.4.2. Genealogia del poder	86
3.- La qüestió del poder	93
3.1. El model juridicodiscursiu del poder	97
3.2. Objecions al model juridicodiscursiu	100
3.3. El pas al model guerrer o estratègic	107
4.- Un nou model de poder	112
4.1. Microfísica del poder	115
4.2. Una definició de poder?	117
4.3. La resistència	120
4.4. Els postulats del poder, segons Deleuze	126
5.- Consideracions sobre el poder	132
5.1. Com s'exerceix el poder	135
5.2. El poder no com a identificació amb l'estat	139
5.3. El paper de l'intel·lectual amb relació al poder	143
6.- El poder, el saber i la veritat	147
6.1. La relació entre el poder i el saber	147
6.1.1. Discursos i pràctiques	152
6.1.2. Genealogia dels sabers	155
6.2. La veritat	159
6.2.1. Petita història de la veritat	164
6.2.2. Història de la veridicció	167
6.3. El subjecte de coneixement	169
6.3.1. La història d'Èdip	176

7.- La relació del poder respecte al cos	186
7.1. El poder disciplinari sobre el cos	187
7.1.1. El cos del condemnat	189
7.2. Del cos de la bruixa al cos de la posseïda	191
7.3. El cos com a lloc de resistència	199
8.- Conclusions	201

Segona part: el poder disciplinari **203**

Introducció 204

I.- Del poder sobirà al disciplinari	205
0.- Introducció	205
1.- El poder sobirà	207
1.1. Els suplicis	208
1.2. El suplici com a producció de veritat	211
1.3. El suplici com a ritual politicomilitar	216
1.4. L'atrocitat	221
1.5. El poble	223
1.6. La literatura	225
2.- La desaparició del suplici	228
2.1. La guillotina	232
2.2. Canvis en la penalitat	234
3.- El càstig	238
3.1. Un càstig sense suplici	238
3.2. El discurs dels reformadors	242
3.3. De la venjança del sobirà a la defensa de la societat	245
3.4. Reorganització de les penes	251
4.- La caiguda del rei	256

II.- El poder disciplinari	260
0.- Introducció	260
1.- El poder disciplinari	262
1.1. El poder disciplinari en oposició amb el poder sobirà	267
1.1.1. De la teoria de la sobirania a la de la dominació	271
1.2. Anatomia política del cos	273
1.2.1. <i>L'home màquina</i>	276
2.- La presó	286
2.1. La presó com a forma general de càstig	287
2.2. La presó inevitable	294
2.3. La presó disciplinària	297
2.4. L'actualitat de la presó	299
3.- El funcionament del poder disciplinari	305
3.1. La docilitat dels cossos	305
3.1.1. L'art de les distribucions	305
3.1.2. El control de l'activitat	308
3.1.3. L'organització de la gènesi	311
3.1.4. La composició de les forces	313
3.2. Els mitjans del bon encarrilament	314
3.2.1. La vigilància jerarquitzada	315

3.2.2. La sanció normalitzadora	318
4.- L'individu	320
4.1. L'examen	320
4.2. L'individu disciplinari	326
4.2.1. El delinqüent	330
4.3. L'individu perillós	334
5.- El panòptic	340
5.1. La invenció del panòptic	340
5.2. El funcionament del panòptic	344
5.3. Efectes i aplicacions del panòptic	350
5.3.1. Panoptisme	353
6.- La generalització del poder disciplinari	357
6.1. Funcions de les institucions	361
6.2. La societat disciplinària	363
6.2.1. Funcions de la família	369
7.- L'hospital disciplinari	373
7.1. L'arquitectura hospitalària	373
7.1.1. L'hospital com a màquina panòptica	376
7.2. L'examen mèdic	377
8.- La normalització disciplinària	379
8.1. En la salut i en la malaltia	379
8.1.1. Antecedents històrics	380
8.1.2. <i>Allò normal i allò patològic</i>	392
8.1.3. Fisiologia i patologia	399
8.1.4. El problema d'allò que és normal. Vint anys després	404
8.1.5. «Patologia paradoxal de l'home normal»	409
8.2. La normalització disciplinària	411
9.- Conclusions	414

Tercera part: el biopoder **415**

Introducció **416**

I.- La sexualitat **417**

0.- Introducció **417**

1.- La relació entre el sexe i el poder **419**

1.1. Contra la hipòtesi repressiva **421**

1.2. La proliferació de discursos **424**

1.3. La fixació de les perversions **429**

1.4. El saber i la veritat **433**

1.4.1. El discurs sobre el sexe **435**

1.4.2. La confessió **438**

1.5. La ciència sexual **445**

1.5.1. Moviments d'alliberament **449**

2.- El dispositiu de sexualitat **451**

2.1. Teoria general del sexe **457**

2.2. Del dispositiu d'aliança al dispositiu de sexualitat **461**

2.3. La història de la sexualitat **463**

2.4. La burgesia **466**

2.5. En una altra economia dels cossos i dels plaers... **471**

3.- Medicalització de la sexualitat	473
3.1. El discurs de la carn	473
3.2. La creuada contra la masturbació	476
3.3. La família	481
3.3.1. Nova física de l'espai familiar	483
3.3.2. L'incest	485
3.4. L'educació natural dels infants	488
3.5. La creuada a favor del matrimoni	490
3.5.1. Contra els dormitoris compartits	493
3.6. El capital humà	495
4.- L'anomalia	499
4.1. Del monstre a l'anormal	504
4.1.1. L'hermafroditisme	505
4.1.2. El monstre moral	509
4.2. La patologització del crim	511
4.2.1. Una tecnologia de l'anormal	519
4.3. Generalització de la psiquiatria	521
4.3.1. La infància	525
4.3.2. Despatologització de l'objecte	530
4.3.3. Teoria de la degeneració	532
 II.- Biopoder	 535
0.- Introducció	535
1.- Salut, estat i medicina	537
1.1. El dret a la salut	537
1.2. La raó d'Estat	540
1.2.1. La policia	546
1.2.2. Els objectes de la policia	555
1.3. La crisi de la medicina	559
1.3.1. El risc mèdic	560
1.3.2. La medicalització indefinida	564
1.3.3. Economia política de la medicina	568
2.- El biopoder	571
2.1. Irrupció del concepte en l'obra de Foucault	571
2.2. Del poder sobre la mort al control de la vida	573
2.3. Aspectes del biopoder	577
2.4. Camps d'aplicació del biopoder	579
2.5. Dues estratègies	581
2.5.1. Observacions	585
2.6. El dispositiu de la sexualitat	586
2.6.1. Analítica de la sexualitat	589
2.7. El desenvolupament del biopoder	590
2.7.1. Conseqüències	592
3.- Paradoxes del biopoder	594
3.1. Racisme	596
3.1.1. Nazisme i estat socialista	599

III.- Canvi d'estatut de la mort	603
0.- Introducció	603
1.- La relació entre el poder i la mort	605
1.1. La pràctica d'obrir cadàvers	605
1.1.1. Una mort múltiple i dispersa	610
1.1.2. Un saber sobre la vida i la malaltia	613
1.2. El biopoder i la desqualificació de la mort	615
2.- Redefinir la mort: el cas de la mort cerebral	618
2.1. El <i>coma dépassé</i>	618
2.2. Una nova definició de mort	620
2.3. Desenvolupament del concepte de mort cerebral	624
2.3.1. De la mort cerebral a la mort del tronc cerebral	626
2.4. Expansió geogràfica del concepte de mort cerebral	629
2.5. Tot i així, la confusió persisteix	634
2.6. Límits i fronteres de la mort	638
2.6.1. Els neomorts	641
2.6.2. La sala de reanimació com a espai d'excepció	646
IV. Dispositiu de seguretat	649
0.- Introducció	649
1.- Seguretat	651
1.1. El cas de la penalitat	655
1.1.1. L'exemple de la droga	660
1.2. La ciutat, la circulació, la no-prohibició	663
1.3. Pacte de seguretat	665
2.- Espais de seguretat	667
2.1. L'exemple de la ciutat	669
2.2. El medi	672
2.3. Diferències respecte dels mecanismes anteriors	675
3.- Tractament d'allò que és aleatori	677
3.1. El problema de l'escassetat	677
3.1.1. El poble	682
3.2. Liberalisme	684
3.3. Diferències respecte dels mecanismes anteriors	686
4.- Població	689
4.1. La naturalitat de la població	695
4.2. La població com a espècie i com a públic	699
4.3. La societat civil	701
4.4. La població amb relació a l'economia, la biologia i la filologia	709
5.- Normalització	712
5.1. Diferències respecte dels mecanismes anteriors	712
5.2. La lepra i la pesta	714
5.2.1. El model de la lepra	715
5.2.2. El model de la pesta	716
5.2.3. Del model de la lepra al model de la pesta	722
5.3. El model de la verola	725
6.- Conclusions	730

Quarta part: el cas de la sida	731
Introducció	732
I.- La irrupció de la sida	734
0.- Introducció	734
1.- Sota la mirada mèdica	736
2.- Els primers casos als Estats Units	738
2.1. Los Angeles	738
2.2. Nova York	742
2.3. Nova York i San Francisco	744
2.4. L'expansió. Setembre-desembre 1981	748
3.- Els primers casos a Europa	751
3.1. Europa	751
3.2. França	753
3.3. L'exemple de l'antiga Unió Soviètica	757
4.- Els noms no són mai innocents	759
5.- Una malaltia mediàtica	764
5.1. La sida als mitjans de comunicació	766
5.2. La nova pesta	770
5.3. El paper dels mitjans de comunicació	772
6.- L'estructura dramàtica de l'epidèmia	775
6.1. Primer acte: la revelació progressiva	777
6.2. Segon acte: la gestió de l'aleatorietat	779
6.3. Tercer acte: la negociació de la resposta pública... i l'epíleg	781
6.4. Les particularitats de l'epidèmia de la sida	783
II.- La investigació científica	788
0.- Introducció	788
1.- La investigació científica	790
1.1. Dues línies d'investigació	792
1.2. El suposat pacient zero	794
1.3. La hipòtesi africana	796
1.3.1. Els casos a França	799
2.- A la recerca del virus de la sida	801
2.1. Antecedents històrics	803
2.1.1. Què és un virus?	803
2.1.2. Virus latents, virus lents i virus oncogènics	805
2.2. El descobriment dels retrovirus humans	806
2.3. Perseguint un fals culpable	809
3.- El descobriment del virus de la sida	812
3.1. L'Institut Pasteur	812
3.2. El virus LAV	815
3.3. La publicació de resultats	820
4.- La polèmica entre França i els Estats Units	823
5.- El descobriment del VIH-2	830
III.- Condicions d'aparició	833
0.- Introducció	833
1.- Condicions d'aparició de l'epidèmia	835
2.- Una explicació biològica	837

2.1. La genealogia dels retrovirus causants de la sida	837
2.2. Hipòtesis sobre l'origen de l'epidèmia: la hipòtesi del caçador i la hipòtesi africana	838
2.3. Negacionisme i teories de la conspiració	840
2.4. Relació entre virulència i transmissibilitat	846
2.4.1. La ruptura de la patocenosi	848
3.- La medicina	851
3.1. L'apogeu de la immunologia	855
4.- Condicions d'aparició	859
4.1. El sexe	859
4.2. La droga	862
4.3. La sang	864
4.4. La situació dels hemofílics	865
4.5. Altres factors	868
5.- La novetat de la sida	870
5.1. L'aparició de malalties noves	872
5.2. La novetat de les malalties: una classificació	875
5.2.1. Primera categoria: l'aparició d'entitats nosològiques com a conceptes	876
5.2.2. Segona categoria: l'aparició de malalties per un canvi quantitatiu o qualitatiu de les seves manifestacions	876
5.2.3. Tercera categoria: l'aparició de malalties per la seva introducció a través d'una altra regió	878
5.2.4. Quarta categoria: l'aparició de malalties pel pas de gèrmens dels animals als humans	879
5.2.5. Cinquena categoria: l'aparició de malalties noves en sentit estricte	881
5.3. La sida és una malaltia nova?	883
6.- Una arqueologia patològica	885
6.1. Les infeccions oportunistes	886
6.2. Els registres antics	888
IV.- El risc de la sida	890
0.- Introducció	890
1.- L'aparició de les quatre h	892
2.- Els grups de risc: les quatre h	896
2.1. Els homosexuals	896
2.2. Els heroïnòmans	899
2.3. Els haitians	900
2.4. Els hemofílics	903
2.5. La cinquena h: les prostitutes	904
3.- Més enllà de les quatre h	906
3.1. La sang dels altres	906
3.2. La transmissió heterosexual	908
3.3. Les dones	909
3.4. La transmissió maternofetal	911
4.- Pors i discriminacions	914
5.- Grups de risc o comportaments de risc	919
6.- Una nova dimensió epidemiològica: la seropositivitat	922
7.- Geografia de la sida	927

7.1. Una malaltia estrangera	927
7.1.1. Tres models epidemiològics	929
7.2. L'epidèmia de la sida a l'Àfrica	930
7.3. Geografia de la sida	933
7.4. Dades estadístiques: 1982-1984	935
7.5. Dades estadístiques: 1985-1989	937
V.- La normalització de la sida	939
0.- Introducció	939
1.- Prevenció	941
1.1. Les nostres societats davant de la sida	941
1.2. Les dificultats en la prevenció	943
1.2.1. Un dispositiu científic sense precedents	946
1.3. Campanyes de prevenció	948
2.- Sang	951
2.1. El cas de la sang contaminada	952
2.2. El control de la sang	956
2.3. Els tests de detecció	960
3.- Sexe	965
3.1. De la 'plaga gai' a la malaltia crònica	965
3.2. De grup de risc a grup exemplar d'adaptació al risc	969
4.- Droga	977
4.1. Sida i exclusió social	977
4.2. Drogoaddicció	979
4.3. Treball i ociositat	983
4.4. Tractaments de substitució	987
4.5. Venda lliure de xeringues	989
4.6. Un problema legal i policial	991
5.- Conclusions	995
Conclusions	999
Bibliografia	1001